

Délvidék

Bácskai Napló
Politikai napilap
Felelős szerkesztő: Kónya Lajos

MEGJELENIK	
mindennap délután vasár- és ünnepnap kivételével.	
Szerkesztőség és kiadóhivatal:	
Szabadka IV. Rákóczi-ut 26.	
Telefon: 306.	
ELŐFIZETÉSI DÍJAK:	
Helyben házhoz hordva	
egész évre	14.00
három évre	7.20
negyed évre	3.60
egy hónapra	1.20
Vidékre postán küldve	
egész évre	17.00
három évre	8.70
negyed évre	4.35
egy hónapra	1.45

A milliárdos uzorás.

Félszázadon innen szerencsés üzleti véletlen folytán telket vásárolt, tölténygyárat alapított. A hely mellékes, minden újságolvasó úgy is tudja. Gyára, üzlete mindjárt föllendült. Hiszen bizonyára állami támogatással léte ült. Úgyes utánajárással hadseregszállító lett, régen, még a boldog béke idején. Töltényre akkor is szüksége volt a hadseregeknek. Nem is álmolta a szerencsés vállalkozó, a csepeli tölténygyáros, hogy egy-két évized mulva mily nagy, mily gazdag ember lesz belőle. Ki hitt volna akkor a 4 éves háború lehetőségében?

Titkon azonban folytak az előkészületek. Mindig több és több megrendelést kapott. Természetesen busás haszon mellett eleget is tett a megrendeléseknek. Üzemét kibővítette, Wertheim-kasszáját megnagyobbította. Befolyásos milliommossá vált csakhamar. Nagy urakkal parolázott, főrendnek is kinevezték. Ekkor indult meg a nagy világgégés. Gyára csak most kezdett amugy igazában működni. Hosszadalmas volna részletezni, mily óriási szállítmányokat kapott a hadsereg nap-nap után Csepelről. A nagy üzem busás hasznát sem irhatjuk le. Biztosan csak maga Weisz ur tudhatja. Annyi bizonyos: többszörös milliárdos lett... Ez mind az ő privát szerencséje.

Csak azért bocsátottuk ezeket előre, mert a milliárdossal tisztviselői nincsenek megelégedve. Állítólag nagyon mostohán fizeti alkalmazottait a mostani viszonyokhoz képest. Alázatos instanciával járultak azért mások közvetítése révén dúsgazdag főnökökhöz. És ő közvetlenül tárgyalt velük. Gyára családos tisztviselőinek, művezetőinek egyszermindenkorra 600 korona, a nőtisztviselőknél pedig fejenként és évenként 180 korona pótlékot ke-

gyeskedett megajánlani. Icipici morzsát abból a milliárdos nyereségből. Igazán meghatározható nagylelkűség. A kihasznált tisztviselők szinte sirtak a nagylelkűségtől, vagy inkább a nagy méltánytalanságtól. Ennek dacára a háborúra való tekintetből és a nagyobb baj elkerülése végett tovább is békén tűrni kényszerülnek. Nem így a

lőszergyár nőtisztviselői. A morzsát nagyon kicsinynek tartják. Ehen veszni nem akarnak a milliárdos ur kegyéből.

Sztrájkba léptek. Hisznek igaz ügyük diadalmában. Hátha a demokrata milliárdos elszánja magát és valamivel nagyobb morzsát juttat nélkülöző tisztviselőinek.

P. Budai.

Hogyan csapják be a szabadkai szegényeket?

Ki a zsarnok és hazug? A város, vagy a Haditermény?

Hogy Szabadkán mindig csak a gazdagabb néposztálynak volt jó delga, azt a vak is látja és ezt nem lehet semmiképpen se letagadni. Ha a szegényebb nép csak a kicsi pótadóra és az óriási kulturhiányra gondol, okóiba szorul a keze. Mert úgy áll a dolog, hogy itt a kulturára is a szegényebbek gondolnak. A nagybirtokosoknak kutya gondjuk erre. Mi a csudának nekik néprajzi múzeum, nagy könyvtár, mint más városokban?

Most azonban beszéljünk a legfontosabbról, kenyérről, a lisztről! A gazdagok, akik itt mind földmivelők — majdnem azt mondtuk parasztok — igen könnyen élnek, mert annyi gabonát tartanak vissza, amennyit a kormány megenged. A szegény nép, mely nem vásárolta meg, mert nem volt pénze, egész évi gabonaszükségletét egyszerre és előre, most oly nyomort élvezhet majd Szabadka város vezetőségének, vagy a Haditerménynek, vagy akárki másnak a jóvoltából, amely nyomer kihívja a legerősebb bírálatot és ezenel felhívjuk Szabadkának ilyen panaszú közönségét, ne engedje jogait ennyire esorítani. Ha valaki szegényebb, ha nem adnak neki annyi fizetést, hogy tisztességesen megélhessen, hogy bevásárolhassa egész évi gabonaszükségletét előre, még nem köteles esupán ezért eltűrni, hogy a bőrét is lenyuzzák. Már pedig most ez történik. Az eset a következő. A liszttel ellátandók a hétre már új lisztjegyet kaptak. Eszerint pl. egy 7 személyes családnak jár egy napra 168 dkg, egy hétre tehát hétszer annyi, tehát 11 kiló és 76 deka liszt. Ezt — mi nem tudjuk biztosan, mert a rendelet igen sok — vagy a városnak kell beszereznie, vagy a városnak a Haditerménytől. Tegnap, kedden egy uriember, kinek ez a hétszemélyes jegye volt és akinek igen nagy szüksége volt már otthon a heti lisztadagra, ki akarta venni a városi üzletből. Ott azonban csak 8 és fél kiló

akartak neki adni az egész heti jegyek ellenében és a maradék 3 kiló 26 dekát nem adták ki, mert azt mondták, hogy nem szabad nekik többet kiadni. De nemcsak ennek az egy embernek, hanem mindenkinek kevesebbet adtak.

Végezzünk egyszerű számítást! Ha 7 személyre megveszi az illető (ha van pénze) egész évre a gabonáját, kap 10 mm és 8 kilót. Ebből kiérőnek neki 7 mm lisztet. A városi lisztjegy ellenében viszont egy évre csak 611 kilót és 52 dekát kap. És ha a város 11 kiló 76 deka helyett csak kilencötfél kilót ad neki hetenként, akkor egy évben csak 442 kiló lisztet jut. Két mm. helyett tehát 4 és felet sem kap, aki nem tőkepénzes, aki nem gazdag. Ez így van Szabadkán. Ezt nevezik városi közéletlenkedésnek!

Itt nem lehet kifogásokat felhozni. Valaki itt hibás. Valaki hazudott. Vagy az, aki azt mondta, hogy ennyi és ennyi liszt jár a népeknek, vagy az, aki ezt a mennyiséget a lisztjegyre rányomatta.

Ha — mondjuk — a város nem kapott a hétre, vagy talán több hétre elegendő lisztet a Haditerménytől, ezt a körülményt egy ösörös kirben tudtára adhatta volna a polgármester, vagy a városi közéletlenkedési hivatal vezetője a népeknek is, amelynél a gyomráról van szó. Ha a népek előre megmagyarázzák, hogy le nem küzdhetők okokból nem kaphat most többet, akkor nem felelnek olyan igazság, szitkozódás és káromkodás a lisztesboltban és családokban. Különben pedig a lakosság ama részéről, mely a város kölcsöne révén akarja megvenni gabonáját, magának a városnak és nem a Haditerménynek kell gondoskodnia.

Mindezt a városi hatóság hallgatással nem mellőzheti. A népköveteli a nyilatkozatot. A kormány elrendelte, mennyi lisztet kapjon. Ha nem kap annyit, megérdemli legalább, hogy megmondják neki, miért nem kap.

Ujságszállítás és árusítás Zomborban.

Saját tud. Zombor, aug. 21.

A trafikok azelőtt a budapesti lapokat, füzeteket a maguk címére kapták. Ugy gondoljuk, hogy akkor korábban is jutott a közönség kivált a reggeli újságokhoz. Ez a helyzet annyiban változott meg, hogy jelenleg a „Bácsmezei Napló” kiadóhivatala szállítja mindemgyes trafiknak az újságokat. Hogy, hogynem, emiatt surlódások támadtak a kiadóhivatal és egyes trafikosok között. Az elégedetlenséget részben az szülte, hogy a trafikok a lapokat csak később kapták, ami kellemetlenséget idézett elő az elárulásban. Az olvasó közönség türelmetlensége átáramozott a trafikra, mely nem tehetett róla, hogy az újság késik, de szidta a késedelmező szállítói közeget. A másik anomália onnan származott, hogy egyes trafikok a kiadóhivatal elszámolását helytelennek, igazságtalannak találták s az elszámolásnál összekülönböztek. Tetszik tudni, a férfivilág be van vonulva, a hölgyek meg nem alkalmassak minden elszámolásra. Az egyik trafikos hölgy bizony olyan erőlyes volt, hogy azt mondta egy szép napon: Nem kell a „Bácsmezei Napló” újság-szállító közegétől egy budapesti lapilap sem!

Kereste igazát. Először, hogy rendesen kapja meg a lapokat, másodsor, hogy ne fizessen rá az üzletre, amikor ugyanis sokat veszít a trafik hiánya miatt. Így kellene tenniük másoknak is, kikkel talán ilyen igazságtalanság történik. Az igaz, hogy a kiadóhivatal egy nője fogásképp kezdett már fenyegetőzni ügyvéddel is, amde a másik nő jogainak tudatában, csak tovább is kitartott. A vége az volt, hogy a kiadóhivatal jött megkérlelni az ekkor küzdő trafikosnét, elfogadta számadásait és arra kérte, hogy tovább is vegye át a lapokat. Most próba alatt áll a dolog!

Ezenkívül meg kell állapítanunk azt is, hogy a Bácsmezei Napló kiadóhivatala a Délvidék eller a legnagyobb aknaharost forszírezza, mert mint tudósítónk jelenti, az árusítóknak csak azzal a feltétellel ad újságot, ha a Délvidéket nem árusítják.

A Bácsmezei Napló eme „önzetlen” harca mindenesetre elérte azt a fokot, hogy diésérőnket nem szabad tovább halasztanunk.

Legujabb telefontudósításaink a második oldalon található.

A szabadkai kávésvok ravaszsga

Reggeltől délutáni 1 óráig lehet tejeskávét, feketekávét kapni a kávéházakban. Azután szünet esti 8 óráig. S estéknél sokan mennek a kávéháza tejeskávézni olyanok, akik nem tudnak letenni arról a régi szokásukról, hogy napjában kétszer kávézzanak. Pedig a legtöbbször nem is kávé az, a mit kapnak, de nem is lehet az kávé, mert hiszen a behozatal ebből a cikkből igen kevés már. Pedig cseppfolyós állapotban annyi van belőle a kávéházakban, ahány vendég kéri. Ha ezer porciót rendelének, hát volna ezer. S ez így van napról napra. Már pedig bizonyos, hogy Brazíliából még közvetlen úton, Hollandián keresztül is csak alig valami kevés juthat hozzánk.

A gyanu tehát az, hogy a kávé, amelyet iszunk, nem kávé. De hát akkor: mi? Hát ez:

Hajdan a feketét tiszta kávéból forrázták s csak szebb színe kedvéért tettek hozzá pótlékot, amely most éppúgy nem kapható, mint maga a kávé. A kávé lényeges alapja az ugynevezett hadikeverék, amelynek rejtelmét jobb nem kutatni. Találhatunk benne pörkölt árpat, pörkölt rozsot és esetleg más efféle anyagokat. S hogy ebből mégis miképpen lesz kávé, annak magyarázata a szud, egy új szó, amely Budapestről származik.

Hogy mi a szud? A kávébort ugyebár megdarálják és megfőzik. Amit arról a főzetről lecsorgatunk, avagy leöntünk, az a kávé, ami visszamarad, az a kávé-alj, magyarul: a zacc. Nos tehát, a háborus kávénak ez a zacc a lényege. A zaccnak a származéku viszont a szud.

Mindegyik kávésvok van még némi kávékészlete: ebből vesz 15-20 százalékot a feketéhez. A kávé éppúgy úgy megfőzik, mint valaha, de a zaccot nem dobják el, hanem újra megfőzik s ami folyadék ebből támad: az a szud. Már most, amikor ünnepies szertartással nap-nap után előszedik a néhány kávészemet, hogy ezer feketét főzzenek belőle: a ritka élelmi gyöngyöket a szudban oldják föl, hogy a megmaradt zaccot áhitattal tegyék el másnapra — szudnak. Így fő ugyabannak a kávénak az alja hónapokon át. Ha a kávénak is van lelke, úgy érezheti magát az örök forrásban, mintha az égő pokolba jutott volna.

A szud alighanem a német siederből származik, ami annyit jelent, mint forrázni. A szud tehát forrázat, a jelen esetben fekete színű víz. Amyi baj legyen! A fő, hogy azért mégis lehet kávé inni. Ravaszok a mi kávésvokaink! Hiába zár el bennünket Anglia a kávébehozattól. Anglián is kifog a magyar kávésvok!

Végül kötelességünknek tartjuk azt a megjegyzést, hogy egyik szabadkai kávésvok, ahinek ezt a cikket előre megmutattuk, nagyon könyörgött, ne leplezzük le a mesterségüket; inkább ad nekünk mindennap 2 porciót igazi feketét. Mivel azonban mi ugysem hittünk szavai őszinteségében, inkább megvizsgáltuk azaz, hogy azért a közönség ezután sem fogja-e el kevesebb kávé, mint eddig. És — azt hisszük — ebben igazunk is van.

A „Délvidék“ legújabb telefonhírei.

Jöjjen az áldozatokhoz méltó béke!

Berlin, aug. 22. Károly király a birodalmi kancellár üdvözítő táviratára a következő választ küldte: Fogadja Excellenciád legmelegebb köszönetemet jókívánságaiért. Tartalmazza meg a Mindenható országaink hűséges fegyverbarátságát az áldozatokhoz méltó békével. Károly.

Letartóztatások és kiutasítások Oroszországban

Pétervári, aug. 21. Az ideiglenes kormány felhatalmazta a belügyminisztert és hadügyminisztert arra, hogy azokat, kik a szabadságot csak arra használják, hogy a forradalom művét megbuktassák és az állam létét veszélyeztessék, az említett miniszterek letartóztathassák, illetve kiutasíthassák az országból.

Miért nem lehetett miniszterelnök Andrássy?

Budapest, aug. 22. A P. N. írja: Andrássy miniszterelnöki megbízatása már befejezett dolog volt. Andrássy az uralkodóval minden kérdésben megállapodott. Nem igaz, hogy külpolitikai okok miatt hiúsult meg az ő miniszterelnöksége. Andrássy politikai kérdésekben is teljesen azonos állásponton volt, mint őfel-

sege. Ugy is volt a legutolsó napokig, hogy Andrássy lesz Esterházy utóda, de az utolsó percben a közös kormány és osztrák politikuskok felborították a helyzetet, nevezetesen a közös kormány lemondással lényegesen ártott arra az esetre, ha Andrássyt kinevezik magyar miniszterelnökké.

Mindenki megmarad a kormányban.

Budapest, aug. 22. Apponyi Albert gróf kijelentette, hogy hajlandó megmaradni a kormány tagjának mint kultuszminiszter, mivel Wekerle átvette Esterházy programját.

A választójogi blokk szintén felhatalmazást adott a választójogi blokk által delegált minisztereknek, Vázsonyinak és Batthyánynak, hogy maradjanak meg a kormányban. Ezzel Wekerle kormánya megszilárdult.

Jóakaratu és komoly megfontolás Angliában.

Amszterdam, aug. 22. Angol jelentés szerint az angol kormány vatikáni megbízottja közli, hogy az angol kormány jóakaratu és komoly mérlegelés tárgyává teszi a pápa bekegyezését.

A kancellár üdvözli a pápa kezdeményezését.

Berlin, aug. 22. A birodalmi gyűlés főbizottságának ülésén mondott beszédében a kancellár a pápa elhatározásának nemes indító okait elismeréssel fogadta. Hangoztatta a német kormány készségét minden hasonló kísérlet iránt és utalt arra, hogy a német császár volt az első, aki békeajánlatot tett s azóta is a központi hatalmak hajlandók a béke érdekében való tárgyalásra, az ellenfeleknél azonban nem találunk megértésre. A pápa jegyzékére Németország csak szövetségeseivel való megbeszélés után adhat kimerítő választ.

A centumpárt körében vallott felfogás szerint a Vatikán minden esetre örömmel fogja üdvözölni, hogy a német császári kormány minden huzavona nélkül rokonszónvének adott kifejezést és nem várta meg óvatosan az ellenfél állásfoglalását.

A munkapárt nem bomlik meg.

Budapest, aug. 22. Egyes lapok szerint a munkapárt Wekerlével szemben is egységesen foglal állást.

A titkos bál áldozatai.

Szabadkán igen gyakran lehet hallani a titkos bálakról, melyeket leginkább úgy lepleznek le, hogy a legények vérzivataros verekedésének lármájára a rendőrség lesz figyelmes. A rendőrség csekély létszáma miatt azonban a legtöbb esetben csak későn érkezik a rendőri segítség.

Igy történt ez a Mikovicsné IV. kör. 258. szám alatti lakásán rendezett titkos bál véres epizódja alkalmával is. Mikovicsné többször rendezett titkos összejöveteleket. A legutóbbi esetben mintegy 20 férfi és 20 nő volt ott jelen. Közülük mulatott Rajesics Antal és Gabries János is. Ejfel felé a bálból eltávoztak. Mikor visszamentek, ott egy csoport idegen férfit találtak, akik igen garázdá módon viselkedtek. Rajesicsék ezért felszólították az idegeneket, hogy távozzanak. Mikor pedig az egyszerű felszólításnak nem volt meg a kellő eredménye, kezdték kitzskolni a kellemetlenkedőket.

Az idegenek erre kivonultak és a ház ablakai alatt ellenségeskedő állást foglaltak el, majd irtó lövöldözést rendeztek. A lövöldözésre Rajesicsék üldözni kezdték a társaságot, mely két részre oszlott a magasabb taktika érdekében. Így Rajesicsékát közrefogták és a Kuntz fakeskedő előtt Rajesicsot a tüdő és szív között halálosan megsebeztek. Gabriesot is megszurkálták, — ő azonban kisebb sebet kapott és könnyen hazamehetett. Rajesicsot lakására szállították, ahol most élet-halál közt lebeg.

Ami olcsó és mégis drága.

— Mi lesz a nullás liszttel? —

Az ármegállapító-bizottság — mint megírtuk — megállapította Szabadkán is az új lisztárakat. Az új árak nagyjában megfelelnek a jelenlegi gabonaáraknak és ezek ellen lényeges kifogást nem is lehet emelni.

Amde az új ármegállapítás, a mely a nullás lisztet lényűzési cikknek deklarálja és ennek megfelelően 1 korona 40 fillerre drágítja, olyan állapotot teremtett, hogy a nullás lisztet a közönség, amely fényűző életet nem élhet, nem vásárolja, hanem helyette a főzölisztet használná tésztafához.

Ki az ördög fizet ebben a drága világban 1 koroná 40 fillért egy kiló lisztért? A hadimilliomosoknak — vannak ám ilyenek Szabadkán is — nagyon jól esik majd a nullás liszt. Hiszen tudjuk, hogy eddig is csupán ilyeneket kaptak egypáran a városi lisztüzletből — protekcióból.

Csak az a baj, hogy a lisztboltban nem olyan lisztet kap az ember, amilyen akar és amilyen kell neki, hanem mindig éppen mást. Volt úgy a múlt évben, hogy 8 héten át mindig abból a bizonyos dohos, undok, büzös kenyérlisztből adtak és főzöliszt sohasem volt akkoriban. Ha nem adnak főzölisztet, a nullás liszt pedig olyan méregdrága, hát süssek meg a tudományukat és ne vállalják ott fenn a közlelemezést!

A nullás liszt ugyan a magyar városok közül legolcsóbb Szabadkán, de azért mgis berzasztó drága a tavalyi 1 koronás árhoz ké-

pest. Ha a város 1915-ben tudott 3000 korona nyereséget elérni a liszt-üzletben, most, ebben a még nehezebb esztendőben nem kellene kizsárolnia annyira a népet. Szegeden például most drágább ugyan a liszt, mint Szabadkán, de ez azért van; mert az olosó árak mellett Szeged eddig mindig ráfizetett a lisztüzletre (és nem nyert évi 300 ezer koronát!)

A lisztárak feltüntetésére álljon itt ez a kis táblázat:

	0 ás	főző	kenyér
Szabadkán	1.40	0.64	0.44
Aradon	1.45	0.65	0.45
Szegeden	1.48	0.70	0.50
N.-Váradon	1.56	0.74	0.52

Ebből látjuk, hogy Szabadkán aránylag olosó ugyan a liszt, de mégis drága, pedig lehetne sokkal olosóbban is adni.

ban gondoskodják a belföldi káposzta- és zöldségszükségletekről.

— Hősi halál. *Mencze Károly*, egy német ezredbeli közkatona szállítás közben tegnapielőtt meghalt. Tetemét a Bezerédy-fele hullaházba szállították, honnan ma délelőtt 10 órakor kísérték ki katonai pompával a Zentai-uti temetőbe.

— Meghosszabbították a palicsi képkiallítást. Mint értesülünk, az érdeklődők kérésére a kiállítás még 30-ig nyitva marad. A megnyitáskor lassan meginduló érdeklődés most általánossá válik, ugyanarra, hogy várakozáson felüli a jegyzés, mellyel egy katonanaphoz, mint a kiállítók anyagi sikeréhez is hozzájárul a közönség, egyben biztatón egy újabb kiállításához is. A kiállítás meghosszabbítási ideje alatt d. u. 4-től 7-ig látogatható a Vigadó bal szárnyában levő kisterem, az első emeleten, ahol plakátok vezetik a látogatókat.

— Elveszett egy kisfiú. Vasárnap délelőtt *Nagyhegyesi Antal* és *Kulcsos Katica* fia János — 7 éves — IV-ik kör Nap-utca 257. szám alól eltűnt. A gyerek barna csikós ruhában volt, fekete kalappal fején. Ingujja slingelt. Aki a gyerek hollétére tud valamit, jelentse a rendőrségen.

— Pusztulnak a szabadkai állatok. A Délvidék csak a napokban tette szövé azokat a lehetetlen állapotokat, melyek Szabadkán az állategészségügyi terén fennállanak. A nagy orvosihiány következtében naponta 8—12 nagyobb állat pusztul el. A helyzet még ma is ugyanaz. Állatállományunk biztosítása érdekében meg kell tenni minden lehetőt, nehogy az állatok legjavarészt elpusztuljanak. Az állatok pusztulását nagyrészt a hiányos táplálkozás idézi elő.

— Törvényszéki főtárgyalások. A szabadkai kir. törvényszék mint büntető bíróság a következő ügyeket tüzte ki főtárgyalásra augusztus 24-én: *Kormos Sándorné*, *Alberovics Vácó*, *Molnár Péter* és 2 társa, 2 fiatalok, *Kovács Máté*, *Süske Péter* és tsa, *Nagy Béla*.

Intézetünk részére egy megbízható szolgat felvevünk, rokkant katona előnyben részesül. Bővebbet a **Keresztények Hitelszövetkezeténél** Kölcsey-u. 248. sz.

IBSEN HENRIK

világhírű drámai költeménye

TERJE WIGEN

— Bemutatóra kerül — szerdán és esütörtökön.

Kezdeté fél 6 és este fél 9 órakor.

Kávéházakban kérje a „Délvidék“-et

NAPI HIREK.

Egy levél

*Bolt előtt az utcasarkon,
Sir egy szegény öregasszony.
Könyvei hullnak peregre,
Egy piszkos, gyűrött levélre.*

*Uriasszony jó sietve:
„Mi baj? Mért sir, Őrzi néni?”
„Jaj, nagyságám, nagy bajom van,
Oda az én Pali fiam!”*

*„Hiszen itt van a levele!
A reményről mért tenne le!?”
Az asszony csak egyet lejjint:
Sirására rákezd megint.*

*„Hogy vigasztalt . . . drága kincsem:
Edes anyám, soh'se féltsen!
Visszajövök, — majd meglátja;
Haza jövök nemsokára.”*

*Most meg . . . itt van a levele . . .
Lássa lelkem, ez áll benne:
— „Irtam ezt az én levelem,
A legfrissebb egészségben.*

*Mind megvagyunk még jó kedvben.
A legnagyobb békeességben.
A muszka kezd hajnaljába?
No, sebjaj! Fűtyülnék rája!*

*Ugy rámegyünk az oroszra,
Nem marad más, mint írmaija!
Édes anyám, soh'se féltsen
Csakhogy . . . imádkozzon értem.”*

*A boríték hátuljára,
Egy sor áll még írva rája:
— Aki látta, megkönyvezte . . .
„Találtuk a holt zsebébe.”*

BIERMANN MARISKA.

— Az új miniszterek kinevezése és Szabadka városa. Ma délelőtt jóiratban értesítette a miniszterelnökség Szabadka városát a tárcánélküli új miniszterek kinevezéséről. Az új miniszterek *Zichy Aladár*, *Batthyány Tivadar*, *Vászyáni Vilmos*, *Grecksák Károly*, *Földes Béla* és *Unkelhäuser Károly*.

— Károly csapatkeresztes 86-os tisztek. A hadseregparancsnokság most készítette el a Károly csapatkeresztes tisztek legújabb névsorát. E szerint a csapatkeresztes tisztek megkapta: *Beran Vince* alezredes, *Götlicher Bruno* őrnagy, *Vucskics Imre* tábori lelkész, *Braun Jenő*, *Kovács István*, *Petrovics Zsárko*, *Viz Árpád*, *Kammermayer Viktor* és *Györi Rudolf* főhadnagyok, *Kovács György*, *Kunischek Gyula*, *Rác Imre*, *Mamuzsits Antal*, *Dimitrievics Voislav*, *Gottlieb Imre*, *Gonda Alfréd*, *Szikra Dezső*, *Parsch Pál*, *Löwy Imre*, *Neufeld Dezső*, *Papp Mátyas*, *Karbiner Andor*, *Löwinger József*, *Petyánszky Borivoj*, *Urményi Gyula*, *Varga György*, *König Ferenc*, *Marcikyi Novák*, *Dezső Gyula* Zoltán, *Acs Géza*, *Kranzer Adolf*, *Rogulja Milivoj*, *Gottesmann Lajos*, *Kiss Lajos*, *Bán Sándor*, *Véesei Mily* és *Willner Alfréd* hadnagyok.

— A palicsi kabaró. A legutóbbi palicsi kabaró új érdekességelepte meg a közönséget. A csendes szünet egy pillanatra mintha megszünt volna és a művészet színes láza verődött ki a közönség arcán. A művészet fényesét dobott közénk. Ki lobogni látszott és tehetőségének fényét szórta a közönségre: *Kondor Ibike* urileány plasztikus játéka szórakoztatott bennünket. Meleg érzéssel tele játéka és hangjának puha tónusán visszarezgett a beleérzésnek minden kelleme és kívánt változata, gesztusának üde hulláma kísért hang-

jának minden újabb változatát, mely hangos tapsviharban végződött a lelkes közönség részéről. Szeretettel és igaz művészettel játszott. A többi számok sikeréről az alábbi nevek tanuskodnak: *Strasburger Irén*, *Havas B. Leoná*, *Mikosevics Margitka*, *Legát Babci*, *Milkó Vera* és *Vigh Lajos*. VII.

— A 6-os honvédek szemléje. *Czibó* altábornagy tegnapeste Szabadkára érkezett és ma délelőtt megsemmléte a 6-ik honvéd gyalogezred pótzászlóaljának egyes alakulatait.

— Nagybeteg pap. *Wildmann Gyula* palánkai kaplán állomásán súlyosan megbetegedett. Néhány évvel ezelőtt gyomorfekélyét sikeresen megoperálták Budapesten s azóta egészséges is volt és jókedvvel dolgozott stációján. Ludason meg Palánkán Gyomorbaja azonban valószínűleg meghülés következtében most ismét kiújult, amennyiben betegsége a tevékeny fiatal papot ágyba döntötte.

— Egy 86 os tisztt kinevezése. *Mészáros József* 86-ik gyalogezredbeli zászlós a tegnapi esti pótzászlóalj parancs értelmében hadnagy lett. Csak a nemrégiben jött haza a fronttól és a napokban vonult be pótzászlóaljához az egyik itteni kórházból. Legnagyobb öröme a napokban beosztják a menetzászlóba.

— A téli káposzta és zöldség. A Közelelmezési Hivatal rendeletben felszólította a törvényhatóságokat, hogy írják össze és jelentseék ke téli káposzta- és zöldségszükségtszükségleteiket. A rendelet egyúttal felhívja a városokat, hogy a szegényebb néposztályok számára maguk is gondoskodjanak a rendesen nagyobb mennyiségű káposzta és zöldség olraktározásáról. A Közelelmezési Hivatalnak az a célja, hogy a törvényhatóságoktól érkezett jelentések alapján elsősor-

Angol és francia ágyuk az Isonzó fronton.

Lugano, aug. 22. A Stampa olasz lap katonai kritikusa írja: Az Isonzófronton 6800-zal több ágyu van, mint eddig; köztük 1800 angol és francia ágyu szórja a tüzet az ellenségre.

SPORT.

Szabadkai MTE — „Bácska” SzAC. 2:1 (2:0) Pesti játékosokkal megtömött Munkás csapat ellen vette fel a küzdelmet vasárnap „Bácska”, melyben több tartalék szerepelt. A mérkőzés nem annyira erős iramu, mint inkább durva volt. Kezdetben „Bácska” csatársora volt a lendületesebb, de eredményt a jó védelem és csatársora erélytelensége miatt elérni nem tud. A 15. perctől kezdve mezőny játék folyik inkább, melyben MTE. két gólt lő. A második féldőben Bácska lelkesedéssel megy a küzdelembe, MTE-et a kapuhoz szöezi és szebbnél-szebb akciókkal dolgozik. A tizedik percben a jobbszélső csavart lövéssel gólt lő. Állandó „Bácska” fölény. MTE. pesti játékosai ezt durvasággal, veszélyes faultokkal igyekeznek ellensúlyozni. A 25. percben MTE. egy Vida nevű pesti játékos szándékosan könnyen végzetessé válható módon faultolja a 16-os vonalon belül suttolni akaró „Bácska” centerhalfját. A bíró ügyelmezteti életveszélyes játékára és kiállítja. Ahelyett, hogy kiállított volna, igazi hamisítatlan pesti külteleki módra elkezdett a bíróval feleselni, veszekedni, fegyelmetlenül és undorítóan. Erre a bíró a mérkőzést lefújta. MTE. csapata érmelygős kabaré után levonul. Felesleges magyarázni, hogy milyen rut és visszataszító ez sportszempontból. Legsúlyosabb, legkiméletlenebb szavakat kell keresnünk, hogy e tettet méltóan elítélhessük. Nagy tévedésben ringatózik MTE. ha „vándormadarak” fogdosásával igyekezik felemelkedni a népszerűség piederstájlára. Intő példa a Szegedi TK., hogy a vándormadarak egy egyesületet hamar megünnak.

Főszerkesztő: *Pinterits Károly* igazgató, Budapest.

Főmunkatárs: *Dr. Fontányi József* ügyvéd, Szabadka.

Nyomatott a kiadótulajdonos, *Szent Antal Nyomda és Irodalmi Vállalat* mint szövetkezet könyvnyomdájában Szabadkán, Rákóczi-utca 20. szám

Felelős szerkesztőnk telefonszáma: **Palics 34.**

Valódi amerikai fogak és fogsorok

Különleges ségek fogászati munkákban, arany és platinából, valamint arany és platinafogak, koronák és hidak, ugy-szintén szájpaddás nélküli fogak. Fog-huzás teljesen érzéstelenítve és fog-tömések (plombok). **Schäffer Géza** vizsgázott fogtechnikus, Szabadka, Kossuth-u., Prokes-ház.

Telefon interurban 561.

Szeptember 1-éi belépésre
Keresek
 ügyes és szakértő
szívógázmotor-gépészt
 és egy önnállóan működni tudó
szívógázmotor-fűtőt!
 Fizetés a mai kor viszonyaihoz megfelelő.
 Személyes jelentkezés a könyben. Cím:
Elgecz József benczermalma T. van ut.

Viszkelegység, sömör, rüh
 bajt leggyorsabban elmulasztja
 a Dr. Fleisch-féle eredeti
„Barnassir“.
 Nincs szaga, nem piszkít.
 Mindig eredeti pecsétet dr.
 Fleisch-félét kérjünk. Próba-
 tégegy 1.00, nagy tégegy 3 kor.
 - - csak ádi tégegy 9 korona. - -

Kapható Szabadkán: Deesy Gyula
 „Szt. Teréz“ c. városi gyógyszerárúban
 I. kör, Deák-utca, Kiskápolna mellett.

Üzletáthelyezés.
 Tisztelettel értesitem a
 n. é. közönséget, igen tisz-
 telt vevőimet és megren-
 delőimet, hogy
 Varrógép, kerékpár-
 üzletemet és javító
 műhelyemet át-
 helyeztem a Deák-utca-
 ba, Piukovics-féle ház, a
 Sztantics és társai cég volt
 helyiségébe.
Stern Adolf.

Bácskai utasok figyelmébe!
 A „Délvidék“ kapható
 Zombor, Baja, Ujvidék és
 Szabadka, vasúti hírlap-
 árusítóinál.

MENETREND

Budapestről érk. délután	1:00
éjjel	6:01*
	12:24
	3:59
Budapestre ind. délelőtt	10:15*
délután	1:55
éjjel	12:45
	5:28
Zomboról érk. délelőtt	10:02*
éjjel	10:11
Zomborra ind. éjjel	6:14*
	5:23
Ujvidékről érk. délelőtt	7:42
délután	1:21
éjjel	11:50
Ujvidékre ind. délután	1:48
éjjel	6:26*
	4:44
Szegedről érk. délelőtt	7:42
délután	12:40
éjjel	8:07
Szegedre ind. délelőtt	6:15
délután	1:30
éjjel	12:05
Cserevénka—Gombosrói érk. éjjel	8:57
Cserevénka—Gombosra ind. éjjel	4:42
Zentáról érk.	11:05
Zentára ind.	4:33
Bajáról érk. délelőtt	9:02
éjjel	9:26
Bajára ind.	7:00
	5:05
Bácsalmásról érk. délelőtt	7:45

A *gal jelzettek gyorsvonatok.
 Az éjjeli idő: este 6-tól reggel 6-ig

Egy fűszerüzlet-berendezés eladó.
 Cím a kiadóhivatában.

Használt tankönyveket
 magas áron vásárlunk vagy
 ez évben szükségesre bece-
 reljük. Mielőbb vásárolja meg
 mindenki szükséges
iskolakönyveit
 leszállított áron, amíg a kész-
 let tart!
 Tisztelettel
Lipsitz és Lampel
 könyvkereskedés és antik-
 várium Rudics-utca, a Zsidó
 templom mellett. Telefon 604.

A „Délvidék“ már fél ket-
 tőkor kapható az utcán

Eladó 50 hold elsőren-
 dű réti föld egy
 tagban, fekete
 talajú Haszonbérbe 100 hold elsőrendű
 föld 3 évre. Van benne 30 hold ucerna,
 ártyúsi kút, sok gazdasági épülettel
 Oroszlámos vasúti állomástól 15 perc.
 Törökkanizsa vasúti állomástól 40 perc
 kocsin közvetlen a műút mellett.
 Ért. kezni 1-het

Schiller Mór
 Törökkanizsán.

Közeli tanyára csak ádos
csősz,
 illetve feles
konyhakertész
 keresek. Németh Simon, IV. kör,
 Berecsényi utca 637.

Szíves tudomásom
 hozom a
buza
vásárlóknak,
 hogy a vásárlás
 engedélyek kérel-
 kiállítása miatt bu-
 zát senkinek sem
 adhatok, mert mag-
 tár hiányában a bu-
 zát a haditermény-
 nek voltam könt-
 telen átadni.
 Tisztelettel
Raczkó Mihály

A legjobb és legtükéletesebb
daráló
 kis és nagy gazdaságok
 részére nélkülözhetetlen
 Kieserélhető hengerrendszer.
Ára 75 korona.
 Azonnal szállítható. Előlegül 10 kor.
 kifizendő. Megrendelhető pontos cím
 :: és vasútállomás megjelölésével. ::
SOHR PÁL
 acélárú különlegességek gyári raktár.
Somogyzát.

IZLÉSEK ÉS OLCSO ÜZLETI LEVÉL-
 ::: PAPIROK ES BORITÉKOK A :::
SZENT-ANTAL
KÖNYVNYOMDÁBAN
 SZEREZHETŐK BE

Horvát Országos Bank R. T. fiókja, Szabadka.

Központ: Osijek Filélok: Szabadka, Zagreb, Karlovác, Novi Orlkvenon.
 Befizetett alaptőke 10.000,000 és tartalékalap 2.000,000 K.

Elfogad: betéteket könyvecskére és folyószámlán a legkedvezőbb feltételek mellett. — A betétekre a moratórium rendelkezései nem vonatkoznak és azok megállapodás szerint fizetnek ki.

Vesz és elad: mindenféle értékpapírokat (állami címleteket, zálogleveleket, sorajegyeket stb.) külföldi ére- és papírpénzeket és az összes egyéb értékeket napi áron.

== **Atvesz letétbe és kezelésre értékpapírokat.** ==

Folyósít: Jelzálogkölesönöket földble- tokra és nagyobb városokban házakra. || Kibocsájt: 4% és 5% (utóbbiak 3% nyeresémmel) pupilláris biztosságu, adómentes, mindenféle óvadék céljaira alkalmas zálogleveleket.

FINANCIROZ ipari és kereskedelmi vállalatokat, végez birtokparcellázásokat és elfogad ingatlanokra vonatkozó kommissionális megbizásokat.

VÉGZI LEGELŐNYÖSEBB feltételek mellett az összes banküzletet, továbbá Lőrzei és kommissionális megbizásokat.

Árusztály: Árusít előnyös áron: legjobb belföldi gyártmányu arató-, fűkaszálo- és vasógépeket, esőplögárgarnitúrákat kukorica- kapáló és sernivező ekéket, boronákat, szecsakavágó-, daráló-, valamint egyéb gazdasági gépeket.